

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Száztizennyolcadik évfolyam
2025. szeptember–december

5–6

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat
Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

e-mail: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Dr. h. c. BUZOGÁNY DEZSŐ

e-mail: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Balogh Csaba

Dr. Dr. h. c. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Drd. Benkő Tímea

Dr. Kató Szabolcs Ferencz

Dr. Pásztori-Kupán István

Dr. Visky S. Béla

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Hodossy-Takács Előd (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Dr. h. c. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Füsti-Molnár Szilveszter (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

THEOLOGIA BIBLICA

Debreczeni István: <i>Az ideális élet jellemzői az újszövetségi zsidóságban. Az esszénusok teológiája, kegyessége és életritele</i>	473
---	-----

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Nagy Krisztina: <i>A reinkarnáció református szemmel</i>	492
--	-----

HISTORIA ECCLESIAE

Maarten Johan Aalders: <i>Jan Anthony Cramer tiszteletbeli professzorrá választása a Kolozsvári Teológiai Fakultáson</i>	520
--	-----

VARIA

Bibliopolium

Kató Szabolcs Ferencz: <i>Kustár Zoltán: Bevezetés az Ószövetség irodalmába. Az Ószövetség könyveinek előállása, tanítása és keresztény üzenete</i>	555
Egeresi László Sándor: <i>Charlie Trimm: The Destruction of the Canaanites. God, Genocide, and Biblical Interpretation</i>	567

Novum

Jenő Kiss: <i>Visszatekintés a COMENIUS-SOMEF 2025-ös konferenciára</i>	571
Doktori címet szerzett Kállai Benedek	572
Kállai Benedek: <i>Vásárhelyi János élete és munkássága. Összefoglalás</i>	573
Balogh Csaba: <i>Megkezdődött a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet 2025–2026-os tanéve</i>	581
Kovács Sándor: <i>Tanévnyitó rektori beszéd – 2025. szeptember</i>	582
Ősz Sándor Előd: <i>Visky Sándor Béla a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetésben részesült</i>	588
Ősz Sándor Előd: <i>Visky Sándor Béla laudációja</i>	588
Balogh Csaba: <i>Nemzetközi kurzuson vettek részt a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet hallgatói Utrechtben</i>	591
<i>Alapításának 70. évfordulóját ünnepli az Országos Tudományos Diákköri Konferencia (Szerke.)</i>	593

Reformed Review – Reformierte Rundschau – Revue Réformée

THEOLOGIA BIBLICA

- István Debreczeni: *The Characteristics of the Ideal Life in the Judaism of the New Testament Era. The Theology, Piety, and Way of Life of the Essenes*
Die Merkmale des idealen Lebens im Judentum der neutestamentlichen Zeit. Theologie, Frömmigkeit und Lebensweise der Essener
Les caractéristiques de la vie idéale dans le judaïsme à l'époque du Nouveau Testament. La théologie, la piété et le mode de vie des Esséniens 473

THEOLOGIA SYSTEMATICA

- Krisztina Nagy: *Reincarnation from a Reformed Perspective*
Die Reinkarnation aus reformiert-theologischer Perspektive
La réincarnation du point de vue de la théologie réformée 492

HISTORIA ECCLESIAE

- Maarten Johan Aalders: *The Appointment of Jan Anthony Cramer as Honorary Professor at the Theological Faculty of Cluj*
Die Ernennung von Jan Anthony Cramer zum Honorarprofessor an der Theologischen Fakultät in Klausenburg
Jan Anthony Cramer a été décoré du titre de «Professeur honoraire» à l'Institut de Théologie Protestant de Cluj 520

VARIA

Bibliopolium

- Szabolcs Ferencz Kató: *Zoltán Kustár: Introduction to Old Testament Literature. The Origin, Teaching, and Christian Message of the Books of the Old Testament*
Zoltán Kustár: Einführung in die alttestamentliche Literatur. Entstehung, Lehre und christliche Botschaft der Bücher des Alten Testaments
Zoltán Kustár: Introduction à la littérature de l'Ancien Testament. La formation, l'enseignement et le message chrétien des livres de l'Ancien Testament 555
- Sándor László Egeresi: *Charlie Trimm: The Destruction of the Canaanites. God, Genocide, and Biblical Interpretation* 567

Novum

- Jenő Kiss: *A Retrospective on the 2025 COMENIUS–SOMEF Conference*
Rückblick auf die COMENIUS-SOMEF-Konferenz 2025
Rétrospective de la conférence COMENIUS–SOMEF 2025 571
- Benedek Kállai: *Earned a Doctoral Degree*
Benedek Kállai hat Dokortitel erhalten
Benedek Kállai a reçu son doctorat 572
- Benedek Kállai: *The Life and Work of János Vásárhelyi: A Summary*
Das Leben und Wirken von János Vásárhelyi. Zusammenfassung
La vie et l'œuvre de János Vásárhelyi. Résumé 573

Csaba Balogh: <i>The 2025–2026 Academic Year Has Begun at the Protestant Theological Institute of Cluj</i> <i>Beginn des akademischen Jahres 2025–2026 an dem Protestantisch-Theologischen Institut</i> <i>zu Klausenburg</i> <i>L'année académique 2025–2026 à l'Institut Protestante de Théologie Cluj est commencé</i>	581
Sándor Kovács: <i>The Rector's Opening Speech (Academic Year 2025–2026)</i> <i>Eröffnungsrede des Rektors (Studienjahr 2025–2026)</i> <i>Inauguration de l'année académique 2025–2026</i>	582
Sándor Előd Ősz: <i>Sándor Béla Visky Has Been Awarded the Order of Merit of the Hungarian Republic</i> <i>Officer's Cross</i> <i>Sándor Béla Visky wurde mit dem Offizierskreuz des Verdienstordens der Republik Ungarn</i> <i>ausgezeichnet</i> <i>Sándor Béla Visky a été décoré du Croix d'Officier d'Ordre de Mérite de la République Hongroise</i>	588
Sándor Előd Ősz: <i>Visky Sándor Béla laudációja</i> <i>Laudation of Sándor Béla Visky</i> <i>Laudation für Sándor Béla Visky</i> <i>Éloge de Sándor Béla Visky</i>	588
Csaba Balogh: <i>Students of the Protestant Theological Institute of Cluj-Napoca Participated in an</i> <i>International Erasmus BIP Course in Utrecht</i> <i>Studierende des Protestantischen Theologischen Instituts Klausenburg nahmen an einem internationalen</i> <i>Kurs in Utrecht teil</i> <i>Étudiants de l'Institut Théologique Protestant de Cluj-Napoca ont participé à un cours</i> <i>international à Utrecht</i>	591
<i>The National Scientific Students' Conference Celebrated the 70th Anniversary of Its Founding</i> <i>Die Wissenschaftliche Studentenladeskonferenz feiert ihr 70-jähriges Bestehen</i> <i>La Conférence nationale scientifique des étudiants a célébré le 70e anniversaire de sa fondation</i>	593